

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque
Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

xij. Quibus modis tollatur irregularitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13883

rectè Henriquez lib. 14. cap. 4. §. 6. annotauit. Et quod ibi dicitur, *Totius ſpem promotionis amittant*, intelligi poteſt de promotione ad dignitates Religionis, vt notat glo. ſin. & faciunt verba præcedentia, vbi dicitur, *Quod reuerſi in Choro, Capitulo, Menſa, & ceteris, ultimi fratrum exiſtant.*

26 Quoad diſpenſationem vero in his irregularitatibus, Dicendum eſt, quod in irregularitatibus ex delicto notorio, & deſiſtione digno prouenientibus, ſi delictum illud ſit Adulterium, vel quodcunque aliud minus Adulterio, tunc quidem Episcopus diſpenſare poterit dummodo quis ante diſpenſationem obtentam non celebrauerit, quia ſi celebrauerit, tunc Papa ſolus diſpenſare poteſt, & non Episcopus; ſi autem delictum illud grauius adulterio fuerit, tunc ſolus Papa diſpenſat, etiam ſi quis ante obtentam diſpenſationem non celebrauerit, vt notat Henriquez lib. 14. cap. 19. §. 2. & cap. 2. §. 4. poſt Martin. Ledefm. 2. 4. qua. 26. artic. 2. de Irreg. pag. 367. col. 1. Maiol. lib. 5. ca. 51. nu. 4. Greg. de Valentia tom. 4. diſp. 7. q. 19. Puncto 3. §. 5. in fine. Coſmus Philiarthus li. 4. c. 15. & Toletus. li. 1. Inſtruc. Sacerd. cap. 28.

Quibus modis tollatur Irregularitas. Cap. XIII.

S Y M M A R I U M.

- 1 Irregularitas quot, & quibus modis tolli poſſit.
- 2 Baptiſmus, quamnam irregularitatem tollere poſſit.
- 3 Bigamia irregularitatem baptiſmus non tollit, ſicut nec eam, quæ ex defectu Natalium naſcitur.
- 4 Religionis profeſſio irregularitatem tollit.
- 5 Religionis ingreſſu quid iure communi intelligatur.
- 6 Nouitius religionis priuilegijs gaudet, quamuis illius membrum non ſit.
- 7 Votum ſimplex in ſocietate Ieſu religioſum verè conſtituit.
- 8 Religionis profeſſio non omnem tollit irregularitatem.
- 9 Religionis profeſſio quamnam irregularitatem tollat.
- 10 Religionis profeſſio habilem ad dignitates non conſtituit.
- 11 Irregularitas quæcunque diſpenſatione tolli poteſt.
- 12 Delictum occultum quodnam cenſendum.
- 13 Delictum Notorium vt dicatur, quid requiratur.
- 14 Prælati Regulares qualiter cum ſibi ſubditis in irregularitatibus diſpenſare poſſint.
- 15 Prælati Regulares in bigamia, & homicidij voluntarij irregularitatibus cum ſibi ſubditis diſpenſare nequeunt.

8 **H**æcenus qua ratione irregularitates incurritur oſenſum eſt, nunc quibus modis tollantur, exponendum erit. Et quidem communiter docent Angelica, verbo, Irregularitas, 2. Sylu. verbo eod. q. 18. Tabiena, verbo eod. 5. Maiol. lib. 5. c. 51. Iacobus de Graff. lib. 4. c. 27. nu. 72. Toletus lib. 1. c. 31. & Henriquez lib. 14. ca. 17. tribus modis tolluntur, per Baptiſmum, per Religionis ingreſſum & per Diſpenſationem.

2 Per baptiſmum quidem tollitur omnis irregularitas, quæ ex proprio delicto contrahitur; Item, quæ contrahitur ex infamia proueniente ex proprio facto, ſeu delicto, quia baptiſmus omnia delicta tollit, & quæ ex delicto conſequuntur, Sylu. verbo, Baptiſmus, 6. quaſt. 2. Tabiena, verbo, Baptiſmus, 8. §. octauo, & Henriquez lib. 14. c. 17. §. 3. poſt glo. in c. Deinde. in verbo, inter peccata, diſt. 26. Tollit etiam non ſolum irregularitatem, quæ procedit ex homicidio voluntario culpabili, aut mutilatione prius facta, vt omnes DD. fatentur, ſed eam etiam, quæ procedit ex homicidio iuſto, & licito, quale facit Iudex, aut Miles in bello iuſto, ex Angel. verb. irregul. 2. in princip. Sylu. verbo, Baptiſmus, 6. q.

1. & verbo, Homicidium, r. qu. 8. verſ. primum, & verbo Irregularitas, quaſt. 28. verſ. primo, Tabiena, verbo, Irregularitas, 5. in princip. Maiol. li. 5. c. 51. nu. 11. & Henriquez lib. 14. ca. 17. §. 2. & la tius ſuo loco demonſtrauimus, quorum ratio eſt; Non quia hæc irregularitas contrahitur ex delicto, tollitur per baptiſmum, cum in hoc caſu nullum nem irregularitatem ex homicidio quocunque contractam aut ſaltem non imponunt irregularitatem homicidis, niſi poſt baptiſmum occidentibus. quicquid glo. in c. ſi quiduidam. in verbo, poſt baptiſmum, diſt. 50. & aliqui pauca contradicant. Sunt tamen multi caſus irregularitatum, quos baptiſmus non tollit; Non enim auferit irregularitatem ex bigamia prouenientem, nec eam, quæ ex defectu natalium naſcitur; vnde, tam bigami, quam illegitimi, etiam baptizati irregulares manent. Sed neque eas irregularitates auferit, quæ ex defectu, aut vitio corporis procedunt, ſi tales ſint, vt inhabiles efficiant ad miniſtrandum, vel ſuperſit grauis deformitas, vt patet in cæco, muto, ſurdo, & ſimilibus.

4 Secundo tollitur irregularitas Religionis ingreſſu, & profeſſione, vt præſati auctores, vbi ſuprà, tradunt, & expreſſum eſt in Authent. De Monach. in princip. collat. 1. Circa quam materiam, notandum eſt, iure communi & antiquo, per ingreſſum Religionis intelligi profeſſionem factam in aliqua Religionis approbata: Siquidem iure communi & antiquo ingreſſus Religionis dicitur profeſſio ſus Religionis approbata, eo quod per profeſſionem Religionis in corpus Religionis admittitur, & illius membrum efficitur: Nouitius autem quamuis Religionis priuilegijs gaudeat in multis, non tamen in Corpus Religionis admittitur eſt, tanquam membrum illius, donec profeſſionem emiſerit. Quibus hoc vnum addo, quod ſpeciale eſt in Societate Ieſu, in qua, cum per tria vota ſimplicia facta poſt biennium probationis, iuxta ipſius Societatis conſtitutiones, verè & propriè quis Religioſus efficiatur, etiam per ea tollitur irregularitas, non quidem iure communi, & antiquo, ſed iure nouo, quo ſic vouentes verè, & propriè Religioſi ſunt, vt patet ex peculiari Conſtitutione Gregorij Decimi Tertij, quæ eſt 102. euſdem in ordine, incip. *Ascendente Domino* §. *Et quamuis*, edita anno 1584. octauo Kalend. Iunij. In qua hoc ipſum de ijs qui in ſocietate tria illa vota ſimplicia poſt Nouitiatum emiſerunt, declarauit, probauit, & definiuit, conſutatis etiam locutionibus, quæ contra obijci poſſent, ac pœna excommunicationis lata ſententia, necnon inhabilitatis ad quæſus officia, & beneficia ſecularia, & quorumuis ordinum Regularia, eo ipſo abſque alia declaratione incurrenda, in dicta ijs qui contradicant; Inſuper reſeruata ipſi Sedi Apoſtolicæ abſolutione ab huiusmodi, vt latus in dicta conſtitutione habetur.

8 **D**ubium autem eſt, An per ingreſſum Religionis tollatur omnis irregularitas? In qua re Nonnulli putant tolli omnem irregularitatem, quia in Authent. cit. dicitur, omnem irregularitatem tolli per ingreſſum Religionis. Alij, vt glo. in cap. 2. de apoſt. in verbo, Religionis, ait non tolli omnem irregularitatem, ſed eam ſolum, quæ non prouenit ex proprio delicto, vt in cap. 1. de fil. preſb. ita, vt proueneri poſſit ad ordines ſine diſpenſatione, ſed non ad dignitatem, vel Prælationem ſine diſpenſatione, cap. in de filijs preſb. & fauet Hoſt. in ca. 2. de Apoſt. & expreſſe Thomas Zerula, par. 2. Praxis Episcop. verbo, irregularitas, Notab. Vndecimo. Quidam vt glo. Bern. in cap. 2. de Apoſt. dicunt nullam tolli, ſed ſolum eſſe cauſam, vt ſcilicet diſpenſationem obtineant. Verior autem & communior in hac re opinio eſt, ſolum illam irregularitatem poſt profeſſionem Religionis approbatam tolli, quæ in iure expreſſa eſt, ſic Panorm. in c. 2. num. 6. de apoſt. Angelicis verbo, Irregularitas, 2. num. 1. Sylu. verbo, Irregularitas, q. 28. verſ. Secundo. Maiol. lib. 5. ca. 51. nu. 11. & Henriquez lib. 14. cap. 17. §. 2. In ceteris autem quæ in iure non exprimentur, facilius tantum diſpenſatio per Religionis profeſſionem habetur.

9 **Q**uod ſi queratur, quamnam irregularitas ſit in iure expreſſa, quæ tollitur per Religionis ingreſſum; Reſponſum eſt, tolli

colli eam, quæ non prouenit ex propria culpa, aut proprio factu, neque ex defectu aliquo corporis, vel animæ; tollitur enim ea, quæ ex defectu Natalium prouenit, vel quæ ex infamia contracta est ob delictum parentum. Quod uero tollitur per Religionis ingressum irregularitas illa, quæ ex defectu Natalium procedit, communis DD. sententia docet glo. in cap. fina. in verb. Sedis Apostolicæ, de fin. l. presbyr. Rich. 4. dist. 25. art. 4. quest. 3. Sotus 4. d. 25. q. 1. art. 3. Concl. 1. & citat. ca. primum de filiis presbyr. & cap. 1. dist. 56. & ibi glo. Nauar. in Man. cap. 25. nume. 69. vers. Quarto, ubi ait ius commune ad omnes ordines etiã sacros dispensare cum intrante Religionem, quod etiam expresse docet glo. in ca. 1. in verb. Maiores de filiis presb. lib. 6. & idem Nau. in Man. cap. 27. num. 201. versic. Decimo. ubi citat Palu. 4. dist. 43. sed malè, nam id docet d. 41. q. 3. art. 2. Concl. 2. Couar. in Clem. Si furiosus, par. 1. §. 2. num. 6. de homicid. Maiol. lib. 1. c. 10. num. 2. & lib. 5. c. 51. num. 1. Henriquez lib. 14. c. 17. §. 2. in fine. Rebuff. in pra. xi. benefici. tit. de dispensat. in defectu Natalium, num. 44. & num. 66. & citat Archid. & Oldrad. & alios, & colligitur ex c. 1. de filiis presbyr. & ca. 1. d. 56. Notandum uero est, hanc irregularitatem per ingressum Religionis ex iure communi tolli solum quoad ordines suscipiendos, non autem quoad Dignitates, Prælaturas, administrationes, aut officia habenda, ut habetur in cap. 1. de filiis presbyr. & glo. in c. fin. tit. eod. Solent tamen Religiones habere præuilegia, ut Regulares subditi defectum Natalium habentes promoueri possint ad officia, administrationes, Prælaturas, ac Dignitates in ipsis Religionibus habendas. Irregularitas uero, quæ oritur ex vitio corporis per ingressum Religionis non tollitur, quando vel impedit celebrationem, vel hominem deformem reddit.

11 Tertia irregularitas tollitur per dispensationem: In qua re certum est, Papam tollere posse omnem irregularitatem, quia irregularitas iure Canonico inducta est, & in ius Canonicum Papa plenariam habet potestatem, Episcopi etiam, & Prælati Regulares in quibusdam etiam dispensare possunt, & in omnibus etiam ex licentia Papæ poterunt. In particulari uero Episcopi ex Concil. Trid. Sess. 24. de Reform. c. 6. dispensare possunt in omnibus irregularitatibus ex delicto occulto proueniens, excepta ea, quæ oritur ex homicidio uoluntario, & exceptis alijs ad forum contentiosum deductis.

12 Dubium uero est, Quid in hoc Decreto intelligatur per delictum occultum; Quæ difficultas necessario explicanda est, ut sciamus, quæ irregularitates ex delicto occulto contractæ sint, in quibus Episcopus dispensare possit. Respondetur ex Maiolo, lib. 5. cap. 51. num. 4. Nau. in Man. c. 27. num. 255. & Henriquez lib. 14. ca. 20. §. 4. Delictum occultum dici non solum quod est per se occultum, sed etiam quod licet de se probabile sit per testes, non est tamen notorium, vel famosum; sicut enim obuiatur scandalo, quod Concilium in hoc loco intendit. Vnde dicendum est, ibi accipi delictum occultum, ut distinguitur contra Notorium, & proinde quamuis sit duobus, vel tribus, aut quatuor personis notum, dicitur tamen occultum, quamdiu non est Notorium. Est igitur occultum omne delictum, quod non est Notorium, vel per confessionem criminis factam in iudicio, vel per sententiam iudicis, vel per facti ipsius euidenciam in Ciuitate, Populo, Collegio, Vicinia, vel Loco, ex Nauar. ubi supra, & cap. 25. numer. 73. vers. Undecimo, & Syluest. in verbo Lex q. 13. versic. Decimotertio, in fine.

13 Notandum tamen est, non satis esse, ut delictum dicatur Notorium, quod actus, qui est delictum, sit notorius, sed delictum ipsum debet esse Notorium; Exempli gratia si excommunicatus celebrat, cuius excommunicatio est occulta, quamuis celebret notoriè, & publice, non tamen dicitur delictum illud, quod est celebrare in excommunicatione, notorium esse; Quod enim celebret est quidem notorium, non tamen est notorium, quod celebrat in excommunicatione existens, ut Nau. in Man. ca. 27. nu. 241. & nu. 255. vers. Duodecimo, rectè annotauit. Quibus addo ex Nau. tom. 1. consil. 2. de sent. & re iudic. in nouis, & Thom. Zerula, par. 2. in verbo irregularitas, dub. 5. non

dici irregularitatem publicam, & indiffensabilem ab Episcopo, eo quod socius meus confessus est, ut committit delictum, modo nihil contra me probatum sit.

14 Prælati etiam Regulares cum suis Religiosis in antiquo in quibusdam irregularitatibus, quæ proueniunt ex delicto, dispensare possunt; ex Papæ uero priuilegijs habet amplam facultatem, ut cum sibi subditis in eum irregularitatem ex delicto occulto proueniente dispensent, Claud. in compend. priuileg. societ. Iesu. verbo Prælati, §. 3. & verbo dispensatio, ad finem & simile priuilegium concessum est Prædicatoribus a Pio V. & Minimis, & Caronicis Regular. S. Saluatoris a Iulio II. & Cisterciensibus a Gregorio XIII anno 74. Idemque priuilegium habent Minimi etiam pro externis, ut docet Henriquez lib. 14. cap. 9. §. 3. ubi ait, ita Roma practica: In modum Regulariter concessum sit, ut in quacunque irregularitate dispensare valeant, excepta ea, quæ prouenit ex bigamia, & homicidio uoluntario (sub quo intelligitur excepta dispensatio uoluntatis) possunt dispensare cum homicida casuali culpabili, nec nisi in irregularitate, quæ procedit sine ulla culpa ex solo defectu lenitatis, u. g. cum Milite, cum Iudice, ubi iustam occisionem, quæ non intelligitur nec in homicidij excepti, per homicidium enim exceptum, solum intelligitur factum iniustum, quod prohibetur in quinto præcepto Decalogi, a. g. c. si homicidium, 23. q. 5. quod de sumptum est ex S. August. lib. 1. de lib. arbit. ca. 4. ut expresse tradit Henriquez lib. 14. ca. 9. §. 3. & c. 19. §. 5. ubi in d. c. 9. addit, quod si prælati Regulares ex priuilegio priori speciali possint cum homicida uoluntario dispensare non derogatur illi, dum in alio priuilegio excipitur dispensatio irregularitatis ex homicidio uoluntario. Cum eo autem qui intrare uult Religionem, potest Prælati dispensare, si censuras Ecclesiasticas uolauerit, ut idem auctor testatur, citans priuilegia multorum summorum Pontificum; sicut etiam ex priuilegio Sixti IV. potest dispensare in foro conscientie in irregularitate homicidij, quando homo certus non est, quod occiderit, aut fuerit mandator, & causa sine qua non fieret homicidium.

Solutio quorundam dubiorum circa modos prædictos. Cap. XIV.

S Y M M A R I V M.

- 1 Absoluendi facultas per Iubilæum, aut Bullas, a quibuscunque casibus, censuris, pœnis, & sententijs, concessa, an facultatem dispensandi in irregularitatibus Papa reseruatis ex delicto tribuat.
- 2 Dispensatio in irregularitate ad absolutionem a peccatis non est necessaria.
- 3 Absoluendi facultas a censuris, non autem dispensandi in irregularitatibus, per Iubilæum quare concessa.
- 4 Dispensatio, res maior, & difficilior est, quàm absolutio.
- 5 Dispensari ab irregularitatibus qualiter possint Episcopi, quæ non sunt Papæ reseruata.
- 6 Dispensandi facultas concessa ordinario a Papa si res ita se habeat, ut petitur, an morte Papæ expiret.
- 7 Gratia, & priuilegium, morte concedentis non expirant.
- 8 Dispensandi facultas concessa ordinario, an se extendat ad irregularitates ex obliuione inuincibili prætermissas.
- 9 Dispensationem, aut absolutionem ab irregularitate, uel censura petens, qualiter se gerere debeat.
- 10 Irregularitas, an tacite, & sine ullis uerbis tolli a quoquam possit.
- 11 Dispensare censetur Episcopus, aut prælati in irregularitatibus.